

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc). Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul, Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Eonomul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Panciovană, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ily-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săs.) Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Târnăveana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe ½ an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiu unui cm² câte 10 fileri.

Cauzele economice ale războiului balcanic.

La izbucnirea războiului actual balcanic, afară de ura națională seculară dintre mohamedani și creștini, au jucat rol foarte important și momente economice.

Dacă cercetăm originea disensiunilor economice, vom ajunge la rezultatul că Turcia a căzut jertfă în mod fatal unor împrejurări, cari, cel puțin în parte, sunt dependente de monarhia noastră. Rigiditatea cu care Austro-Ungaria se poartă în special contra Sârbiei, a produs înțelegere politică și economică cu Bulgaria — ceea ce diplomații noștri considerau ca lucru exchis decând războiul bulgaro-sârbesc învrăjbiase aceste două națiuni.

Premisele unui conflict economic dintre statele balcanice mărunte și Turcia sunt date în urma configurației geografice. Turcia pe toată linia sudică a Muntenegrului, Sârbiei și Bulgariei închide calea comercială a acestora spre marea adriatică și egeică. În nord monarhia noastră opune aceiași stavilă comunicației cu centrul Europei.

Austro-Ungaria prezintă din punct de vedere economic două teritorii cu totul diferite. Austria e în preponderanță țară industrială, Ungaria țară agricolă. Prin urmare au interese economice opuse și din acest motiv pertractările convențiilor vamale sunt de tot greoaie și de obicei nu duc la rezultat multămitor nici pentru Austria, nici pentru Ungaria. Cum în anii din urmă Austria a trebuit să facă concesii economice Ungariei în schimbul quotei și al contingentului mai mare de recruți, tractatele comerciale cu statele balcanice s'au făcut cu favorizarea agriculturii ungare. În chipul acesta conflictul cu țările balcanice, țări eminentemente agricole, și în special cu Sârbia a fost inevitabil. La aceasta se mai adăugau și veleitățile naționale. Pentru ca să scape de șicanele monarhiei noastre Sârbii au căutat alt drum pentru produsele lor și deoarece esirea la mare nu o puteau câștiga dela noi, cari suntem cu mult mai puternici decât ei, s'au aliat cu celelalte state

balcanice de interes comun, și împreună iau dela Turci, aceea, ce nu au putut lua dela noi.

De când agronomia Sârbiei a luat un avânt mai mare, această țară zădarnic a căutat o ușe spre mare, ca folosind drumul eftin de apă să valorizeze mai profitabil produsele sale. În sud Turcia, în nord și apus monarhia îi închideau consequent drumul. Dunărea propriamente numai dela Cladova spre vale e potrivită pentru vapoare cu carge mare, căci rapidurile dela Porțile de fier permit numai pe timpul apelor mari remorcarea de șlepuri cu plutire adâncă. Afară de aceasta Sârbia nu are port potrivit la Dunărea de jos prin care să poată comunica cu Marea neagră.

S'a sulevat apoi în decursul pertractărilor vamale din 1910 chestia unei linii transversale balcanice, care să lege Sârbia pe de o parte cu Dunărea la Raduievaț, pe de alta cu vre-un port albanez de lângă Marea Adriatică, fie Durazzo sau San Giovanni. Ambele porturi aveau să se transformeze conform trebuințelor moderne. La Raduievați ar fi fost să se construiască un pod peste Dunăre ale cărui spese să le supoarte România și Sârbia în comun. Astfel liniile ferate sârbești ar fi avut legătură cu Bucureștii, via Craiova.

Dar și în cazul când portul dela Raduievaț s'ar provide cu silosuri, elevatoare și cheiuri moderne, cari de sigur ar costă foarte multe milioane țării acesteia, cu finanțe sdruncinate, nici atunci acest port nu ar co-răspunde cerințelor moderne, fiind la o îndepărtare de circa 600 km. dela gurile Dunării.

Isbucnirea războiului a pus capăt acestor proiecte, și poate că Sârbia cu ajutorul tăticului din nord, va primi eșitoarea mult dorită la Marea adriatică sau cea egeică.

Sârbia este o țară agricolă și pământul în genere este foarte roditor. Configurația solului fiind în preponderanță muntoasă, pășunile sunt multe și de bună calitate. Pădurile acopăr 18% ale teritoriului și pășunile 30%. În consecință ramul principal de producțiune îl formează prăsierea de vite și de rimători. Bilanțul comerțului extern în 1910 a fost activ, exportul cifrându-se la suma de 69 milioane 600 mii, iar importul la

42·2 milioane Cor. După ultima statistică (1906) Sârbia are 3.560,000 de oi și capre, 560,000 râmători, 950,000 vite cornute și 170,000 cai. Partea cea mai mare a râmătorilor și vitelor de calitate cea mai bună trecea în monarhie și dominau în special piețele Budapestei și Vienei.

Cu introducerea măsurilor veterinare prin care s'a deschis cale liberă șicanelor contra țărilor balcanice, exportul sârbesc a început să dea înapoi, până-ce agitațiunile marilor proprietari din monarhie l-au sistat aproape total, mărginind în anul 1910 importul din Sârbia la un contingent de 62,000 vite cornute și 170,000 râmători.

Mână în mână cu vexațiunile economice a mers și stricarea din ce în ce a relațiilor politice, cari în mod fatal au ajuns la stadiul amenințator de azi. E curios faptul că pe când cercurile industriale și politice ale monarhiei noastre, revendică pentru sine influința și dominațiunea în țările balcanice, în toate organele de publicitate, mai cu seamă pe motivul că suntem în nemijlocita lor vecinătate, și colonii nu avem, unde să conducem surplusul nostru de energie economică, — mersul faptic al politicei noastre care nu cunoaște concesioni, duce tocmai la rezultatul contrar. Contingentarea importului animalic din Sârbia, care față de consumul enorm de pe piața noastră e direct ridicol, nu a mulțămît nici guvernul sârbesc, nici pe consumatori din Bpesta și Viena, unde carnea în urma scumpirei enorme nu mai poate veni pe masa populației mai sărace. Speculanți fără de conștiință se folosesc de ocazie, falsifică alimentele și aduc pe piață — cum s'a dovedit la Bpesta în zilele trecute — chiar și carne de mortăciuni.

În situație nu mai puțin precară se află și Bulgaria. Ce e drept comunicația pe Dunăre și pe Marea neagră o putea exploata cu mult mai bine de cât Sârbia. Ruseciul, Vidinul și Silistria sunt orașe cu comerț vechiu și extins. Varna și Burgasul la marea neagră sunt porturi sigure chiar și pentru vapoarele de mare cele mai mari, și sunt legate cu internul țării prin linii ferate, ce străbat țara în toată lungimea și la Sofia se împreună cu linia internațională a căilor ferate orientale.

Însă drumul spre comerțul universal, ce se mijlocește pe trecătorile internaționale dela Suez și Gibraltar, eră totdeauna la discreția Turcului, cu care Bulgarii au stat totdeauna pe picior de război. Dacă i convenea Padișahului, Bosforul și Dardanelele închideau porțile lor înaintea vapoarelor venind pe de coastele Mării negre. Poporul bulgar avea deci neapărată trebuință de un litoral, ce-l puneă în mijlocită atingere cu comerțul maritim universal. Astfel de porturi vor fi Dedeagaciul, Kavala și Salonicul. Acesta din urmă atunci ar avea adevărată importanță de emporiu dacă s'ar internaționaliza, pecând în posesiune grecească nu ar avea împrejurime destulă, ce să poată alimenta comerțul unui oraș așa de mare, căci granița s'ar începe chiar la hotarul orașului după cum e proiectat de prezent.

Pentru Sofia, capitala țării, Salonicul ar fi portul cel mai apropiat și emporiul maritim natural al țării. De câteori însă Bulgarii au voit să capete legături mai bune de drum de fier cu Turcia, nu au ajuns la nici un rezultat căci aceasta din urmă aducea fel de fel de motive politice, economice și strategice contra liniilor proiectate. Adevăratul motiv însă eră frica de dezvoltarea rapidă a Bulgariei.

Motive de interes economic și strategic au împedat totdeauna și juncțiunea cu căile ferate române

prin mijlocirea unui pod la Samovit sau la Ruseciuc. Astfel Bulgaria vrând-nevrând eră avizată la singura linie Sofia—Belgrad a căilor ferate orientale, care eră însă internațională, și numai de doi ani a trecut în administrație bulgărească. În felul acesta Bulgaria a fost forțată indirect ca să câștige cu armele acele mijloace, cari îi permit dezvoltarea sa firească și îi asigură un viitor de prosperare.

Teritoriul bulgăresc fiind cu mult mai mare decât cel sârbesc, producțiunea de cereale, încă e cu mult mai importantă. Cu toate acestea ramul principal de economie este prăsirea de vite. Dacă cercetăm statistica, observăm că Bulgaria stă în aceasta privință între cele dintâi state (firește numai relativ) din Europa. Astfel a avut în anul 1906: 8.790,000 râmători, 8 420,000 oi și capre, 610,000 cai și cătări, 2 030,000 vite cornute. Pentru exportul său are deci lipsă de drumul estin de apă. Munții Balcani conțin mult fier și cărbuni a căror exploatare în lipsă de capital și căi de comunicație nu s'a putut începe pe o scară mai extinsă. Mână în mână cu eliberarea de sub influința turcească și cu creșterea prestigiului țării în urma unui război norocos, se va dezvoltă și încrederea țărilor capitaliste și se vor interesa în grad mai mare decât până acuma de comorile naturale ale acestei țări puțin cunoscute.

Comerțul extern al Bulgariei a fost în anul 1906 de K 111,60 mil. export și de K 105,60 mil. la import. Prezintă deci un bilanț activ, cu o mișcare mult mai mare decât al Sârbiei.

Dacă privim situația Greciei, vom află ușor momente economice cari merg paralel cu celea ale micilor state slavice, și explică pe deplin conlucrarea vi-guroasă pentru o țintă comună.

Poporul grecesc e eminentemente comercial și domeniul lor firesc este comerțul mediteran. Imperiul bizantin a fost simbolul dominațiunii lor în orient. Comerțul României și al statelor balcanice a fost până în vremile moderne domeniul lor exclusiv. Un popor dotat dela natură cu un temperament viu, caracter mlădios și talent pentru limbi străine ei au pătruns ca comercianți și în orașele noastre din Ungaria. Multe dintre bisericile noastre greco-orientale păstrează în arhivele lor numele grecilor imigrați, cari pe vremuri și-au câștigat merite la înființarea și susținerea comunelor bisericesti. Multe familii cu nume grecești sunt și azi în societatea noastră românească.

Cu ocuparea Constantinopolului dominațiunii lor politice i s'a dat lovitura de moarte, dar comerțul a rămas și mai departe în mâna lor, Turcul fiind soldat foarte bun, dar' fără de spirit comercial de întreprindere.

Emancipându-se în cursul vremurilor popoarele balcanice de sub influința turcească, domeniul grecilor încă a fost tot mai restrâns, până-ce a ajuns la cadrele modeste din zilele noastre. Dar poporul acesta odinioară, așa de puternic, nu s'a putut află decât foarte greu în împrejurările vieții de stat moderne. Obicinuit de multe secole a ajunge cu banii la putere, corupția a nimicit finanțele statului și l-a adus la bancruță. O comisie internațională a trebuit compusă pentru controlul vămilor, dărilor și bugetului. Statul a făcut multe eforturi, ca prin dezvoltarea rețelei de căi ferate să ridice comerțul și circulația internă. Ii lipsea țării o legătură directă cu Europa, dar' pertractările respective cu Turcia nu au ajuns la nici un rezultat, astfel că și până în ziua de azi Grecia numai pe apă poate comunica cu Europa.

E evident că o linie ferată, care pornind dela Larissa, în Tesalia, ar avea legătură prin Üsküb și

Belgrad cu Bpesta, ar aduce apusul Europei cu mult mai aproape de Grecia și sistemul de căi de comunicații al acestei țări s'ar întregi cu o arteră de o importanță de primul rang. Un nou venit important ar avea țara bunăoară din turistică. Athena și alte orașe cu reminșcențe clasice au pentru străini aceeași atracție fascinatoare ca și Roma și alte orașe ale Italiei. Pecând însă Italia, care e ușor accesibilă a avut în anul 1910 un venit de 80 milioane lire dela călătorii din toate părțile lumii, pe atunci Grecia, căzând la o parte de curentul acesta, nu are aproape nici un venit din frumsețele naturale ale țării și rămășițele antice ale unui trecut artistic glorios. În urma așiziților noi de teritorii relativ mari, sistemul economic al țării va deveni mai vast, și sânge nou va circula în activitatea comercială și industrială.

Vedem deci că momente de interes vital au silit statele balcanice, ca fără întrebarea Europei să apuce armele contra Turciei, care nu s'a arătat aptă pentru progresul modern. Impărțirea Turciei și formarea unei eventuale federațiuni balcanice, va aduce țările ortodoxe în legătură mai strânsă una cu alta și afacerile vamale și de comunicație vor putea să le întocmească conform intereselor lor economice, chiar și fără ajutorul altor state.

E. Vancu.

Filantropia băncilor noastre.

Dl Emanoil Comșa, în «O vorbă către băncile noastre» face multe constatări juste cu privire la indiferența condamabilă a institutelor noastre financiare față de chestiile culturale și în special școlare. Două sute de bănci să salveze două sute de școli! Asta e lozinca Dsale. Deși nu trebuie să uităm, că în școlile salvate numai pedagogie nu se face, ci exclusiv un fel de tortură și vavilonie bilingvă*), totuși — pentru păstrarea prestigiului, și numai atât, dacă nu se schimbă sistemul de pedagogie — recunoaștem că cele mai multe bănci ale noastre trebuie să-și urce cvota culturală și pentru școala poporală.

Pe de altă parte în datele statistice, dl Comșa va trebui să introducă mai multe modificări.

Cu toată indiferența generală, sunt unele bănci, cărora le place să lucreze după vorbele scripturii: «Să nu știe stânga, ce face dreapta».

Astfel «Ardeleana» e o mare susținătoare de școală, fără să se laude cu fapta aceasta.

«Geogeană», îndată după legea lui Apponyi, s'a înșirat în rândul susținătorilor de școală, primind asupra sa tot plusul de salarizare și adausuri de cinci ani, ce trec peste 600 cor., repartizate asupra poporului. Astăzi salariul și

*) Incât te întrebă serios, dacă mai merită să jertfești ceva pentru această caricatură a școlii populare? Ori să lași Statul să-și facă de cap, iar noi cu învățământul poporal să ne retragem în biserică cum fac Evreii? La urma urmelor, Statul trebuie silit să revină la sentimente mai pedagogice.

adausurile fiind de 1200 coroane, urmează că 600 coroane le supoartă institutul, fără ca să bată toba în lumea mare. — Apoi an de an dotează cu peste 450 coroane un fond economic-cultural, din care să inițieze la timp potrivit, ceva lucrare de folos obștească și de valoare durabilă. Astfel adevărata cvotă de binefacere a institutului ajunge cel puțin 11% a profitului net, iar nu 1% cum o tractează dl Comșa. Ar fi de adaus și alte *tapte* (nu vorbe), de mare folos poporului, în acest an de criză — dar află mai cuminte tăcerea. Nu aminteam nici cele precedente, dacă — din aparențe — nu ne judecă prea aspru statistica dlui Comșa.

Admit, că pentru multe alte bănci se potrivesc vorbele aspre și acționarii trebuiesc să ia cuvenitele măsuri de îndreptare.

(Geoagiu)

Gavr. Todica.

La reflexiunile juste ale dlui Todică asupra articolului dlui Comșa avem puțin de adaus. Ca cele două bănci de sus au mai lucrat fără mult șgomot și au promovat progresul cultural al poporului și alte bănci ale noastre. Vom aminti dintre acestea numai pe «Victoria» din Arad, a căreia jertfe aduse pe altarul culturii noastre naționale sunt deajuns cunoscute de toți cei chemați. Și nu vom uita nici pe «Albina» dărnicia căreia a făcut cu puțință editarea unei întregi serii de manuale de învățământ, întrebuințate în școala noastră comercială din Brașov și a altor publicații de interes economic financiar, nemai amintind și de număroase ajutoare acordate la număroși tineri pentru continuarea studiilor lor mai înalte. Apoi «Albina» a mai creat și un fond pentru un internat de băieți de K 40,000 și în timpul mai nou un alt fond de aceeași sumă tot cu mențiune culturală. Considerate și sacrificiile de acest fel, aduse de băncile noastre, la multe cvota de binefacere se modifică esențial și ele apar în o lumină mai favorabilă decât le prezintă datele statistice ale dlui Comșa.

Comorile de gaz ale Ardealului.

În legătură cu sondagiile pentru gazul din pământul Ardealului și valorizarea acestui gaz au fost puse în circulație în timpul din urmă o sumedenie de știri false și tendențioase. De o parte se afirmă, că la erupțiunea izvoarelor de gaz se perd imense valori, de altă parte însă se susține, că deslegarea problemei de a valoriza această bogată comoară naturală ar fi întreruptă și că ar fi chiar direct neglijată. Pentru aceea e necesar a constată că nu numai la sondarea teritorului, ce conține gaz se lucrează cu sirguință și rezultatele de până acum sunt cu totul fenomenale, ci că și acțiunea pentru valorizarea ga-

zului este acum de fapt la ordinea zilei. Conform datelor, ce ni s'au pus la dispoziție de către secțiunea montanistică a ministrului de finanțe au fost până acum terminate lucrările de sondagiu la 17 izvoare de gaz. Acestea dau zilnic 2.140,000 metri cubici de cel mai curat gaz. Toate aceste izvoare de gaz au fost închise și astfel până la valorizarea lor nu se vor mai întâmpla erumperi de prisos de gaz. Afară de isvorul bogat de gaz Nr. 2 din Șermășel, care a fost sondat pentru prima dată, și care dă zilnic 810,000 metri cubici, s'au mai sondat de curând alte izvoare foarte bogate de gaz, așa isvorul Nr. 12 din Șermășel cu 204,000, Nr. 18 în Șamșudul de Câmpie cu 196,000, Nr. 20 în Șermășul mic cu 169,000, Nr. 23 tot acolo cu 140,000 metri cubici de gaz pe zi. Mai departe este de notat, că s'au mai sondat izvoare de gaz mult mai bogate de cum e isvorul Nr. 2 dela Șermășul mic... Sondările făcute la o depărtare de 100 de chilometri dela Șermășel au dat rezultate admirabile. Isvorul Nr. 23 din *Copșa mică* a dat s. e. 86,000 metri cubici pe zi...

Capacitatea celor 17 izvoare, cari au fost sondate până acum, reprezintă o adevărată comoară, care rezultă din câteva cifre comparative. Capitala Budapesta consumă anual circa 75—80 milioane metri cubici de gaz, așadară 220,000 metri cubici pe zi. Cele 17 izvoare de gaz, unde lucrările au fost terminate, furnizează înzecit cantitatea acestui consum, adică 2.140,000 pe zi. Calculat după valoarea calorică un metru cubic de gaz corespunde la 1'6 kilograme de cărbuni de pământ ungurești, cei 2'1 milioane metri cubici de gaz pe zi corespund așadară la 342 vagoane de cărbuni à 10 tone. Aceste dau pe an valoarea à circa 100,000 vagoane de cărbuni sau un milion de tone, cari corespund la a zecea parte a întregii producțiuni de cărbuni a Ungariei care se ridică la circa 10 milioane de tone. Dacă astfel stau trebile acum la începutul acțiunii gazului, prospectele pentru viitor întrec toate așteptările. Acum la început abia s'a sondat o parte a regiunii Șermășului. Dacă s'ar folosi numai tot gazul de acolo, s'ar putea sonda nouă izvoare în depărtare de 150 de metri, cari ar da zilnic circa trei milioane metri cubici. Dar sunt și alte regiuni de gaz mult mai bogate decât cele dela Șermășel, așa cele dela Șamșudul de Câmpie, unde întocmai ca la Basna și Mediaș s'a început sondarea.

Până acum s'au sondat patru regiuni de gaz, dar sunt cunoscute asemenea acestora 27 regiuni în Ardeal. Astfel în Ardeal stau la dispoziție imense cantități de gaz. Lucrurile de sondare se vor continua cu siguranță și spre acest scop s'a preliminarat, și în bugetul din acest an, suma de K 1,414,000. Astfel se vor face și în acest an 15—20 de sondări.

În fine ce privește valorizarea, sunt în curs lucrările pentru *conducerea gazului la Turda*, în depărtare de 52 kilometri, prin țevi de 25 centimetri. Această legătură va prevedea cu gaz, încă în toamna acestui an, fabrica hemică din nou înființată în Turda, o ramificație de canalizare se va conduce la Murașuioara (26 kilometri), care va prevedea fabrica de soda-amoniac cum și ocnele. În Turda se vor mai întemeia o fabrică de ciment și alta de acid salpetric și toate aceste nu vor putea consuma zilnic mai mult de circa 400,000 metri cubici de gaz. La Mediaș și la scâlzile dela Basna se vor face probe pentru întrebuițarea gazului în consumația privată. Pentru exploatarea regiunilor de gaz i s'au prezentat ministerului de finanțe număroase oferte și chiar și capitaliștii străini dovedesc un viu interes în această

chestiune. Putem deci avea speranță îndreptățită, că economia noastră națională va trage foloase mari din exploatarea comorilor noastre de gaz.

Aceste aprecieri le găsim în unul din numerii mai recentți ai ziarului «*Pester Lloyd*».

Precum rezultă din aceste aprecieri, bogățiile de gaz ce zac ascunse în pământul Ardealului sunt în adevăr fenomenale și ele vor fi un isvor important de venit pentru stat, de îmbogățire pentru mulți, de bunăstare și îndestulare pentru și mai mulți; de asemenea vor forma temelia pentru dezvoltarea mai multor rami industriale.

Ne întrebăm și trebuie să ne întrebăm însă: ce bine vor putea aduce acestea comori naturale pentru poporul nostru? Căci doară pretutindeni, unde s'a dat până acum de aceste comori naturale, poporul nostru este în majoritate preponderantă. Și astfel stând lucrul, ar fi ca și el să se folosească în măsură mai mare pe urma exploatării acestor comori descoperite din mila lui Dumnezeu. Ne temem însă că nu va fi așa. Și ar fi păcat!

Sigur, că din expropierea pământului, unde se vor face instalațiunile pentru scoaterea gazului, poporul nostru nu se va putea alege cu cine știe ce lucru mare.

Chiar și ca lucrători, ne putem aștepta, să fie preferiți alți oameni, aduși din depărtări. Și aceia dintre oamenii noștri, cari vor fi primiți în lucru, vor pierde în alte privințe. Căci un spirit străin se va înstăpâni pe acele locuri. Școala, limba, credința, obiceiurile, portul, — toate vor fi amenințate de distrugere.

Un câștig real se va putea obține din partea poporului nostru prin posibilitatea, ce i se oferă pentru a-și putea valoriza mai bine produsele sale agricole: bucate, brânză, lapte, galițe, ouă, poame etc.

De aceea, în vederea schimbărilor radicale, ce se vor produce în regiunile unde se găsesc izvoare de gaz, cărturarii noștri, împreună cu poporul, să chibzuiescă asupra tuturor împrejurărilor și să se pregătească pentru ca să poată preîntîmpina toate dificultățile de cari vor avea să se lovească și ca să poată trage, în urma schimbărilor ce se pregătesc, cele mai mari foloase posibile.

Îndeosebi ar fi de dorit ca să auzim, dela cărturarii din numitele localități, câte o voce asupra situației în comunele unde se vor face instalațiile pentru extragerea și prelucrarea gazului.

Repetăm, e o chestie, care trebuie să-i preocupe pe oamenii noștri din acele părți și ar fi păcat să-i afle cu totul nepregătiți împrejurările, pe urma cărora poporul nostru din acele părți ar putea să profite mai mult, decât să piardă.

Asigurările în contra daunelor de grindină.

Apropiindu-se sezonul pentru asigurările în contra grindinei (ghiață) credem că ne facem o datorință și economilor noștri un serviciu, dând lămuriri despre cel mai nou ram de asigurări la noi, despre asigurările în contra daunelor de grindină.

Scopul acestor asigurări este bonificarea daunelor obvenite prin grindină — la produsele agricole. Fiind agricultura pentru țara noastră o însemnată bogăție,

asigurările în contra daunelor de grindină sunt de un interes deosebit.

Unele întâmplări neprevăzute, cari pot distruge averea și viața omului pot fi încunjurate, sau omul poate să le micșoreze efectul distrugător. De ex. instituțiunea pompierilor poate micșora paguba în caz de incendiu, medicina pentru bolnavi poate eventual împiedeca moartea. *Grindina, nu o putem până azi nici evita, nici combate.* Suntem siliți deci să ne gândim la reconstruirea averii distrusă și la despăgubirea pagubelor suferite. Primul mijloc pentru aceasta ar fi crutărea, economia, pentru aceasta însă trebuie timp îndelungat până să-și poată arăta efectele bune. Dar și crutărea — dealtcum laudabilă — se răzbuună greu pentru cele câteva coroane, cari economii noștri cred că le agonisesc, — lăsând produsele neasigurate, deoarece grindina le poate nimici toată munca, întreg venitul unui an.

Este deci de datorința fiecărui econom prevăzător ca să-și asigure produsul (venitul) pământului, ce-l cultivă; ploile și furtunile din anul trecut cari au nimicuit atâtea averi românești, să ne fie de învăț pentru a purcede în anul acesta mai cu minte și a ne asigura produsele câmpului pentru orice eventualitate ce ne-ar ajunge. *Singura apărare în contra grindinei; este asigurarea.*

Experiența și observările meteorologice au dovedit, că iscarea furtunilor cu grindină, creșterea și direcția lor atarnă dela climă, topografie și dela situația geografică a pământului. În general s'ar putea spune, că regiunea dealurilor este mai bătută de grindină ca șesul, de aceea comitatele din nordul Ungariei și Ardeal dau daunele cele mai număroase.

Cele mai stricacioase sunt acele furtuni, cari venind când plantele sunt în floare, le împedecă rodirea acestora. În general s'a constatat, că anotimpul cel mai critic — judecând după furtuni — cade în lunile Maiu, Iunie, Iulie și August, când în țările din zona stâmpărată — la care aparține și Ungaria — procesul de desvoltare al vegetației și-a ajuns culmea. După direcția vântului judecând, s'a constatat, că norii încărcăți cu gheață vin de regulă de cătră răsărit.

Cu privire la clarificarea rizicurilor pentru asigurători e de importanță a cunoaște și alți factori, ca: modul de cultură a pământului (intensiv, extensiv), desimea populației, mărimea capitalurilor investite, împrejurările de circulație ș. a. cari apar mai des la statorirea pagubelor, influințând bazele tehnice ale societăților de asigurare.

Tot cu privire la alegerea rizicurilor, asigurătorii cât și agricultorii, împart produsele agricole în 2 grupuri. De grupul prim se țin acele produse, cari pentru susținerea vieții sunt indispensabile și se produc în massă, în cantități mari, ca grâul, săcara, ovăsul, nutrețurile.

În grupul al doilea sunt acele plante, cari sunt de importanță pentru susținerea vieții, nu sunt însă tocmai indispensabile ca: tutunul, vinul, păstăioasele, cânepa, hemeiul.

Împărțirea aceasta e generală. Pentru stabilirea premiilor, apoi după ușurința cu care le distruge grindina încă se împart în aceste grupuri. După situația geografică, după desimea furtunilor și după împrejurările climatice, tarifele societăților de asigurare se împart în 6 clase, după comitate și comune, indicând aproape după fiecare din aceste din urmă premiul de asigurare pentru cele 8 grupe de plante, cari sunt următoarele:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Diferite ierburi și nutrețuri.	Porumbul, napii și cartofii.	Grâul.	Săcără orz, ovăs, mazărice cu ovăs.	In (pentru ulei) păstăioase napi, de zahăr, mazărice de sămânță și malai (meiu).	Cânepă cu sămânță trifoiu de sămânță, mac, orez și alte plante comerciale.	Ville și hemeiul.	Tutunul.

Premiile se referă la 100 coroane valoare asigurată și variază după localități între 1—14 coroane.

Pentru stabilirea valorii asigurate se consideră întinderea culturii, producția probabilă pe unitate de suprafață (jugher) și în sfârșit pretul curent (de piață) pe hectolitru. Nu se ia în samă greutatea cerealelor, pentru că aceasta depinde de calitatea lor, și asigurarea în contra daunelor de grindină nu despăgubește decât pierderea la cantitate, nu și la calitate.

Premiile astfel stabilite însă nu sunt absolut hotărâte ca la asigurările de viață de ex., deoarece baza calculării la asigurări de grindină e mai puțin statornică. Premiiile la asigurări de grindină sunt mai mult empirice, experimentale, cari în cele mai dese cazuri nu sunt de ajuns pentru acoperirea pagubelor. Din această cauză, asigurarea în contra daunelor de grindină rar este un izvor de câștig pentru societățile de asigurare.

Desigur din acest motiv și din lipsa de experiență pe acest teren, „Banca noastră de asigurare“ încă nu cultivă deocamdată în cont propriu acest ram de asigurare; le mijlocește însă prin legăturile bune, ce le are la institute bine reputeate și culante în cele mai avantajoase și favorabile condiții.

Credem deci că e o datorință a băncilor noastre românești, cari având aproape fiecare reprezentanța băncii românești de asigurare, fiind apoi singurele instituțiuni la noi, cari dispun de puteri mai bune și mai independente în ce privește chestiile economice, — și în urma atingerii dese cu țărănimea, să inziste a se face cât mai multe asigurări contra grindinei, făcând în felul acesta posibil, ca atât interesele economilor, cât și ale societății noastre de asigurare să fie reciproc servite

B.

Lege despre izlazarile comune neîmpărțite.

(Continuare.)

Cap. V. Dispozițiuni mixte.

§ 74. În comune mici și mari, pentru înstrăinarea sau împovărarea pășunii, cum și pentru schimbarea menirei ei, se cere aprobarea ministrului de agricultură. Aceasta restrângere a proprietății, cu privire la pășunea comună, este a se notă din oficiu în cartea funduară, deodată cu intabularea dreptului de proprietate a comunei. A doua zicere din §-ul 17, alineatul prim, află și aci aplicare corespunzătoare.

Ministrul de agricultură poate numai atunci să dea aprobare pentru înstrăinarea, ori împovărarea pășunii comune din comună, ori pentru schimbarea menirei ei, dacă comuna petentă arată, că are consentimentul autorității respective de supraveghiere.

§ 75. Sunt datoare comunele (§-ul 77) să comună, cu privire la toate izlaurile comune, dela intrarea în vigoare a legii acesteia într'un an, respective într'un an dela procurarea unui izlaz nou comun, statute despre pășunat, respective să aducă statutele existente despre pășunat în consonanță cu dispozițiunile legii acesteia.

Pentru a fi valabile statutele de pășunat ale comune se cere, pe lângă aprobarea comisiunii administrative, încă și întărirea din partea ministrului de agricultură.

Atât adunarea municipală, cât și ministrul de agricultură, are față de statutele despre pășunat în comune același drept, pe care-l stabilește, cu privire la statutele municipale, art. de lege 21 dela 1886 §-ul 12, alineatul ultim, pe seama guvernului. În statutele comune despre pășunat este a se stabili mărirea taxelor pentru folosirea pășunii comune din sat. Taxele pentru folosință sunt a se stabili în măsura valorii folosinței, și după posibilitate astfel, ca din venitele incuse sub acest titlu să se poată acoperi sarcinile izvorite din achitarea prețului de cumpărare a pășunii, din conservarea și îmbunătățirea pășunii.

Autoritățile sunt datoare să controleze administrarea și ținerea în stare corespunzătoare a pășunii comune. Ministrul de agricultură e îndreptățit să facă controlarea și deadreptul, prin un organ exmis din partea sa.

Dispozițiile din §-ul 67 al legii acesteia sunt a se aplica în mod corespunzător și cu privire la izlaurile comune.

§ 76. Cercul de activitate dat comune în legea aceasta, și dreptul de prioritate acordat comune (§-ul 30), compete acelei comune, în care societatea își are sediul, iar înainte de înființarea societății cercul de competență este al comune, în care locuiește majoritatea conproprietarilor. În cazuri dubioase decide ca for prim comisiunea administrativă, (§-ul 70); ca for ultim apoi, precum și în cazul, când comunele interesate se află pe teritoriul diferitelor municipii, stabilește ministrul de agricultură, în înțelegere cu ministrul de interne, că acest cerc de activitate și acest drept cărei comune compete.

§ 77. Unde e vorba în legea aceasta despre comună, autoritate comună, organ sau funcționar al comune: sub numirile acestea sunt a se înțelege și orașele cu magistrat regulat, apoi orașele cu drept municipal, precum și organele și funcționarii corespunzători ai acestora. Prin urmare, sub primar comună este a se înțelege primarul orașului, sub antistie comună magistratul orașenesc, sub notar comună și membru al antistiei, încredințat din partea reprezentanței comunale, membrul magistratului oră-

șenesc designat din partea magistratului, sub reprezentanță comună reprezentanța orașului cu magistrat regulat, și în orașe cu drept municipal reprezentanța acestor orașe.

În cazurile în cari după legea aceasta se poate înainta plânsoare la comisiunea administrativă în contra hotărârii reprezentanței comunale, (§-ul 56, alineatul 2 și §-ul 62) pentru rezolvarea plânsurilor înaintate în contra hotărârilor reprezentanței orașului cu drept municipal e competent ministrul de agricultură.

§ 78. În locul subcomisiunii de trei a comisiunii administrative, amintite în art. de lege 31 dela 1879, §-ul 26, decide și în chestii silvanale subcomisiunea agronomică, instituită în înțelesul §-lui 70 din legea aceasta.

§ 79. Ministrul de agricultură poate îndatoră pe aceia, cari formând societate, iau în arendă pe cel puțin zece ani teritor de pășune, în scopul folosirii în comun, dela comună (§-ul 77), dela stat, dela fonduri și fundațiuni, dela biserică, dela reuniunea regnicolară a institutelor de credit fonciar (art. de lege XV dela 1911,) sau prin mijlocirea acesteia din urmă dela alții, ca cu aplicarea corăspunzătoare a legii acesteia să se constituie în societate, care poate fi pusă sub supraveghierea autorităților normate prin legea aceasta.

Cumcă asupra astorfel de societăți întrucât pot fi aplicate și cum au să se aplice dispozițiunile legii acesteia, stabilește ministrul de agricultură, pe calea ordinațiunii, în înțelegere cu ceilalți miniștri încredințați cu executarea.

§ 80. Paragrafii 6-11 din art. de lege XII dela 1894 despre economia de câmp și poliția de câmp nu se aplică asupra pășunelor, cari aparțin legăturilor societății formate pe temeiul legii acesteia.

§ 81. Pe baza împrumutului acordat în înțelesul §-lui 27 societății, care cade sub vigoarea legii acesteia, — obligațiuni cari cad sub dispozițiunile art. de lege 32 dela 1897 se pot da numai cu permisiunea ministrului de finanțe.

Astfel de împrumuturi pot servi ca bază pentru exmiterea obligațiunilor amintite numai atunci, când:

1. societatea se obligă să repartizeze taxe pe membrii societății pentru acoperirea datoriei izvorite din împrumut. (art. de lege 32 dela 1897. § 2. punct 1. litera a.)

2. împrumutul a fost asigurat prin intabulare cu drept ipotecar și suma capitalului împrumutat, împreună cu eventualele accesorii intabulate în mod prealabil, nu trece peste valoarea imobilului ipotecat, pe care societatea o are pe vremea contractării împrumutului.

3. institutul creditor reține din obligațiunile exmise pe temeiul împrumutului pentru asigurarea pretențiunii cel puțin atâta cât face cvota de amortizare a capitalului cu interese pe un an, care sumă rămâne

ca depozit separat al societății până la achitarea întregului împrumut.

Astfel de garanțe și interesele lor pot fi întrebuințate numai pentru acoperirea astorfel de pretențiuni ale institutului creditor, cari s'au născut pe urma împrumutului, iar spre alte scopuri nu pot fi folosite, și nici nu pot fi secvestrate, nici pe cale judecătorească, nici pe cale administrativă, până la desăvârșita plătire a împrumutului. Societatea este datoare să se îngrijească, ca garanța să fie conservată în suma capitalului original, până la plățirea întreagă a împrumutului.

În cazul împlinirii punctuale a datorințelor izvorâte din împrumut, institutul creditor, la cererea societății, e dator, cu consentimentul prealabil al ministrului de finanțe, să pună la dispoziția societății interesele cauțiunei (garanței).

Dacă o anumită parte a împrumutului și a accesoriilor acestuia le ia asupra sa ministrul de agricultură, pe temeiul art. de lege 43 dela 1908, §-ul 1 punctul 8. în formă de ajutor de stat, dat din vistieria statului, pentru întreaga durată a împrumutului, — garanța este a se reduce în mod corăspunător.

(Va urma).

Dela „Banca gen. de asigurare.“

Banca noastră de asigurare a adresat zilele acestea tuturor reprezentanților și agenților ei următorul *circular*, pe care-l recomandăm și noi în atențiunea băncilor noastre.

Onorate Domnule!

Cu luna aceasta se începe sezonul cel mai priincios pentru afaceri de asigurări de tot felul, special însă pentru afacerile de asigurări contra incendiului (focului) și grindinei. În acest interval de timp, societatea noastră trebuie să desvoalte o activitate energetică și cu rezultate cât mai mari, ceea ce numai așa va fi cu putință, dacă toți ceice lucrăm pentru scopurile ei ne vom face datorința. Tocmai de aceea Vă rugăm:

1) întru cât nu ați avea tipărituri suficiente (oferte de asigurări de paușal, edificii, produse, mașini agricole și oferte de asigurări contra grindinei) să ne avizați de urgență ca să Vi-le putem trimite și

2) întru cât ați avea lipsă de lămuriri sau instrucțiuni, Vă rugăm a ni-le cere, ca să Vi-le putem da, respective să exmitem funcționarii dela centru sau dela agenturile principale ca să Vă deie instrucțiunile necesare.

Ce privește activitatea Dv., în prima linie Vă atragem atențiunea asupra *asigurărilor de paușal*, pe cari să le câștigați pentru societatea noastră. Aceste sunt pentru economi cele mai potrivite (pot asigura la un loc edificii, produse, vite, unelte etc.) și mai eftine. În rândul al doilea Vă recomandăm să stăruiti pentru *asigurările de edificii*, cari sunt o adevărată binefacere pentru orice proprietar. — Să stăruiti mai departe pentru *asigurările de produse*, cari sunt foarte generalizate. Asigurări de produse primiți în prima linie dela ceice și-au edificii asigurate la institutul nostru. Primiți însă și dela aceia, cari sunt asigurați de pre-

zent la alte societăți și cari la scadență vor trece la noi sau cari fac și până atunci asigurări de paușal la noi. Mai departe Vă recomandăm să Vă interesați de *asigurările de mașini agricole*, special de *mașini de treerat*, cari se asigură totdeauna și cari dau premii foarte frumoase. Paralel cu asigurările contra incendiului, Vă rugăm a da deosebită atenție la *asigurările contra grindinei*, pentru cari Vi-se trimite oferte și instrucțiuni speciale.

La luarea ofertelor Vă rugăm să fiți cu atențiune special la următoarele împrejurări 1) să se primească asigurări dela oameni morali și cinstiți, cari nu abuzează de serviciile, ce le oferim și 2) să asigure totdeauna valoarea faptică, pentru că dacă asigură mai mult în caz de pagubă și așa nu se restituie decât valoarea reală, iar dacă asigură mai puțin, e în detrimentul asiguraților.

La primirea polițelor Vă rugăm a observa următoarele: polițele să nu se extradeze decât dacă premiul se achită în bani sau se dă acoperire cambială sigură pentru suma premiului. Acele polițe, cari nu se plătesc în bani gata sau nu se dă acoperire de cambiu corăspunșătoare au să fie restituite în termenul prescris centralei institutului. Aci în special ținem să observăm că polițele de asigurări contra grindinei au să fie restituite contrar uzului dela celelalte soiuri de asigurări — în decurs de 15 zile, căci în caz contrar purtați răspundere materială pentru valoarea premiului.

În legătură cu cele precedente, permiteți-ne a Vă atrage atențiunea la *asigurările asupra vieții*, pe cari societatea noastră le face în toate combinațiunile uzitate la societățile moderne. Condițiunile acestor asigurări și măsura în care se reasigură ele pot fi îndemnuri ca publicul nostru să le contracteze exclusiv la institutul nostru.

Incheiând scrisoarea noastră nu putem întrelăsa a Vă ruga cu toată stăruința ca în decursul activității Dv. să ne adunați datele necesare — pe blanchetele speciale ce Vă trimitem despre asigurările acelor clienți ai Dv., cari la scadență vor să le treacă la societatea noastră.

Cu toată stima:

„Banca generală de asigurare“.

SITUAȚIUNEA AGRICOLĂ.

Ministerul ungar de agricultură publică pe baza datelor raporturilor săi agricoli un nou raport agricol oficial, din care extragem următoarele:

Timpul în tot decursul lui Martie și până prin 7 April a fost mai mult blând și uscat. Ploi mai însemnate au avut în acest timp partea nordică și nord-estică a țării și comitatele transilvănene, unde după furtuni destul de dese urmau ploii și în urmă vânturi mari, cari uscau iarăș repede pământul.

Temperatura a fost în tot timpul acesta mai adeoseori preste normal, astfel că prin 24 Martie ajunsese pe alocurea și la + 25°. În aceeași perioadă au fost însă de înregistrat și scăderi și mai repentine de temperatură, în urma cărora prin multe locuri a căzut zăpadă și noaptele au provocat înghețuri. Până acum aceste înghețuri n'au produs stricăciuni mai însemnate la câmp.

Pe timpul publicării acestui raport oficial al ministrului (12 crt) din mai multe părți ale țării se raportează telegrafice că în noaptea 11 spre 12 April au

fost înghețuri așa de mari încât pagubele cauzate la pomi și la vii mai ales nu se mai pot nesocoti.

Timpul în general blând din perioada trecută a fost cât se poate de potrivit pentru lucrările agricole de primăvară și agricultorii s'au și folosit de el cât mai intensiv. Sămănăturile de primăvară — cele de secere — în cea mai mare parte s'au făcut deja și încă în condițiuni foarte bune, având pământul încă din toamnă și iarnă umezeală suficientă și lucrându-se ușor și bine. Asemenea s'a pregătit și gunoit pământul destinat pentru sămănatul plantelor de săpă și au început lucrările prin grădinile de legumării și poame și în livezi. Sămănăturile de toamnă, — pe unde a fost necesar — s'au grăpat și netezit și vîile s'au desgropat și tăiat.

Agronomii au căutat cu mare sârguință să îndrepte și întregască lipsele din toamnă din cauza timpului nefavorabil. Sămănăturile de primăvară au și răsărit frumos și în urma timpului blând și călduț s'au și dezvoltat rapid. În general se simte lipsă de ploaie, dar mai ales în ținuturile mai năsipoașe.

Acele sămănături din toamnă, cari sămănite mai târziu, n'au putut răsări înainte de îngheț, au răsărit frumos acum în primăvară și se desvoltă favorabil. Paiele sunt în general subțirele la grăul, săcara și orzul de toamnă și pentru dezvoltarea lor mai departe n'ar strică puțină ploaie călduță.

De stricăciuni de insecte nu prea sunt plângeri. Teritoriile de trifoaie și luterne au suportat bine iarna și cam peste două săptămâni pot fi cosite. Livezile și pășunile sunt frumoase. Oile găsesc deja destul nutremânt la câmp și pe alocurea au scos chiar și vitele cornute la pășune. Pomii timpurii ca persecii etc. sunt în floare. În părțile sudice ale țării se văd deja și cireșii, vișinii, ba chiar prunii meri și peri înfloriți. Furtunile și înghețurile din timpul din urmă au cauzat pomilor stricăciuni mai mici.

Vitele au iernat relativ bine și starea lor sanitară este în general mulțămitoare.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Aprilie 1913.

Situația financiară a continuat a se îmbunătăți dela ultimul nostru raport încoace în toate centrele mari de bani, cu excepția Parisului. În London s'a așteptat pe azi, Joi, reducerea etalonului oficial la $4\frac{1}{2}\%$. Când scriem aceste șire reducerea probabil este deja fapt împlinit.*) În Berlin în urma cererilor mai intensive de medio discountul privat s'a urcat, în mod trecător la $4\frac{5}{8}\%$, arată însă în general tendință de reducere.

În piața internă de bani situația este neschimbată, încordată. Medio a adus chiar o neînsemnată urcare a etalonului, cererile fiind intensive, iar oferta lipsind aproape cu desăvârșire. Discountul privat a costat în Viena $5\frac{7}{8}$ — $5\frac{15}{16}\%$, iar în Budapesta a variat între $5\frac{15}{16}$ — $7\frac{1}{2}\%$.

*) După ultimele știri etalonul oficial s'a redus la $4\frac{1}{2}\%$.

CRONICĂ.

Aviz. Pentru liniștirea P. T. D-nii acționari dela înființându-l institut de credit și economii «Goronul» din Aiud, ne ținem de datorință a aduce la cunoștință publică, că direcțiunea în ședința sa din 3 I. c., a decis grabnica înregistrare a firmei.

Motivul, pentru care nu s'a înregistrat mai curând a fost criza financiară și încercăturile internaționale, cu cari mulți acționari și-au scuzat neachitarea la timp a procentelor legale. *Diracțiunea.*

O deputație la guvern „în interesul maghiarimii ardeleni”. În urma alarmei, ce a dat nu de mult Contele Bethlen, asupra pretinsului pericol în care s'ar află maghiarimea din Ardeal din partea Românilor, o deputație a comitatelor ardeleni s'a prezentat la 18 crt. la ministrul prezident și la ministrul de agricultură, pentru a solicita dela guvern măsuri legislative și scut în contra primejdiei valahe.

Interesant și caracteristic pentru stările publice nesănătoase din aceasta țară este, că în fruntea deputației stau conducătorii comitatelor: Alba-inferioară, Cluj și Murăș-Turda, primul cu circa 80%, al doilea cu circa 50% și ultimul cu circa 30% populație românească!

Nu știm încă ce vor fi răspuns cei doi miniștri patrioților îngrijorați; probabil li se va fi pus în prospect cererea unor legi speciale împotriva progresului economic al majorității populației ardeleni. Doar aceasta o cere interesul țării și al vecinic flămânzilor Săcui!

Asigurarea muncitorilor în Ungaria. Numărul muncitorilor din Ungaria asigurați pe baza legii speciale referitoare la asigurarea muncitorilor creată la anul 1907, a fost în anul 1911 de 1.120.992, cari au reclamat o cheltuială de K 30.276.000.—. Din suma aceasta s'au cheltuit pentru ajutoare la bolnavi 35%, pentru medicină 13·3%, onorarele medicale s'au cifrat cu 18·3%, iar cheltuielile de administrație cu 18·3%.

Poșta Redacțiunii.

Dlui *Dr. L. G.* în C. Mulțămim pentru cele trimise. Astfel de lucruri sunt totdeauna binevenite. Rugăm a ne mai trimite ocazional. La chestia competenței registrelor vom reveni.

Dlui *I. Dăbău* în Făgăraș. Primit cu mulțămite datele întregitoare trimise. Vom face uz de ele într'un număr viitor.

S U M A R.

Cauzele economice ale războiului balcanic. — Filantropia băncilor noastre. — Comorile de gaz ale Ardealului. — Asigurări în contra daunelor de grindină. — Lege despre izlazarile comune neîmpărțite. — Dela „banca generală de asigurare”. — Situațiunea agricolă. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Aviz, O deputațiune la guvern în interesul maghiarimii ardeleni, Asigurarea muncitorilor în Ungaria.

A V I Z.

Acționarii institutului de credit și economii «Albina», cari au subscris acții din emisiunea V-a și au plătit întreg prețul lor, pot să-și primească acțiunile nouă, în schimbul certificatelor interinale.

Sibiu, 18 Aprilie 1913.

DIRECȚIUNEA.